

***Az oktatás és vallás
(vallási tudat, egyházi
iskolák, hitoktatás)***

A vallás

Vallásnak tekintünk minden olyan eszmerendszert, amely az emberi és társadalmi élet végső kérdéseire, az élet értelmére és céljára ad választ.

A vallás a történelem során mindvégig központi szerepet játszott az emberek életében. A vallás általában többé-kevésbé erős szervezetet, közösséget hoz létre.

A vallásosságról

- A társadalmaknak normákra van szüksége, amelyeket alá kell támasztani bizonyos gondolati rendszerekkel, értékekkel
- Vallásnak tekintünk minden olyan eszmerendszert, amely az emberi és a társadalmi élet végső kérdéseire keresi a választ.

Durkheim (1925)

Elméletek

Durkheim szerint a vallás a szent dolgokra vonatkozó hitek és gyakorlatok egységes rendszere.

Megkülönböztette a profán és szent dolgokat.

Profán- mindennapos, szokásos dolgok.

Szent dolgok - nem hétköznapiak, hanem meghaladják a közvetlen léttapasztalatokat.

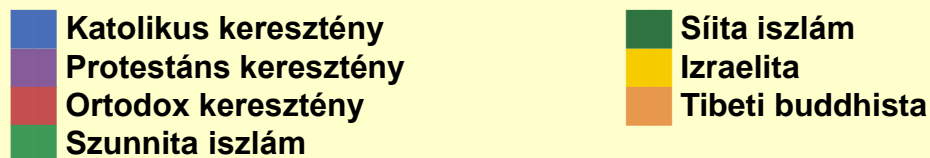
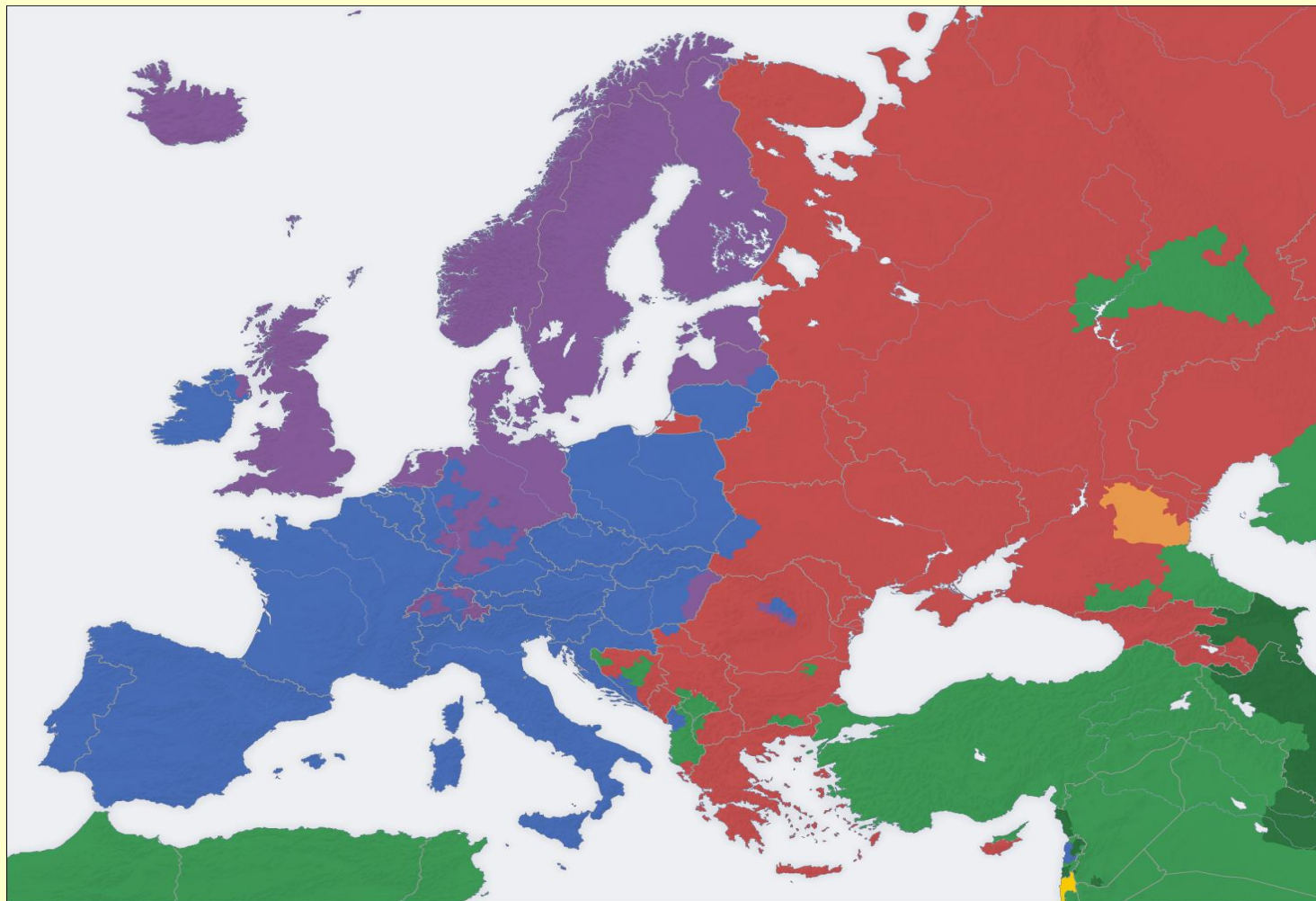
Szerinte minden társadalomnak szüksége van rituálékra, amelyek a társadalom tagjai számára tudatosítják az értékeket. Ezért ha a hagyományos vallások vissza is szorulnak, helyükbe kell, hogy lépjenek olyan eszmerendszerek, amelyek az értékeket megfogalmazzák.

Yinger szerint a vallás “olyan hit-és gyakorlatrendszer, amelynek segítségével valamely embercsoport az emberi élet végső kérdéseivel bírkózik.”

Ilyen kérdések: Mi az ember életének értelme? Mi történik az emberrel halála után? Honnan jövünk? Miért vagyunk? Hova megyünk?

Berger és Luckmann szerint, az ember az ösztönök miatt nem tudja cselekedeteit teljesen irányítani, ezért viselkedési szabályokat, normákat kell a maga számára kialakítania. A normák valamilyen értékekből következnek, az értékek az emberi élet végső kérdéseire adnak válaszokat. Ahhoz hogy az ember a világban tájékozódni tudjon, valamilyen vallási jellegű világképre van szüksége.

Európa vallási térképe

Oktatás és vallás

„Tanítani annyit jelent mint nevelni, nevelni annyit jelent mint tanítani” (Geavert 1986).

Vajdaság területén a keresztény hitvallás a meghatározó.

A katehetika ógörög eredetű szó = szóbelileg tanítani

A kereszténységénél a teológia azon ága, amely rendszer alapján vizsgálja a katekizálás történetét, természetét, céljait, elveit és folyamatát. Mint különálló teológiai diszciplína a XVIII. századtól ismert.

A katehetika alapkategóriája a hittan oktatása.

Egyházi iskolák

- A középkorban alakultak a kolostori, püspöki vagy városi iskolák (schola)
- latinul zajlott az oktatás: írás, számolás, zene, vallási ismeretek, földrajz (természettan), erkölcsi értékek
- ❖ nemzedékről nemzedékre hirdetik az Evangéliumot, kidolgoznak és hagyományoznak egy sajátos képet a világról, az emberről és a történelemről
- ❖ tilos a haj festés, a köröm festés, kötelező az egyenruha viselése

Egyházi oktatás

- Egyházi iskolák az első iskolatípusok - egyházi személyek létesíthették (III. században jelentek meg az első kolostori közösségek, a bencés szerzetesek térítő útjai: olvasni, írni tanítottak, latin, egyházi énekek, „hét szabad tudomány”)
- A kolostori oktatás fontos a VI- XV. századig
- IX. sz.- ban alakult ki az iskolai oktatás rendje
- Az egyházak elvesztették, majd részben visszakapták régi iskoláikat

Hitoktatás

- Gyermekeknek, fiataloknak és felnőtteknek a hitre való nevelése, mely leginkább a keresztény tanítás rendszeres átadásában történik azzal a céllal, hogy a hívőket bevezessék a keresztény élet egészébe.
- A fiatalok vallásossága tudatos jelenség, ami hosszú távon befolyásolhatja az egyházközösségek és felekezetek fiatalítását, és egy egészséges jövőkép kialakulásához vezethet.

Az egyház a társadalom

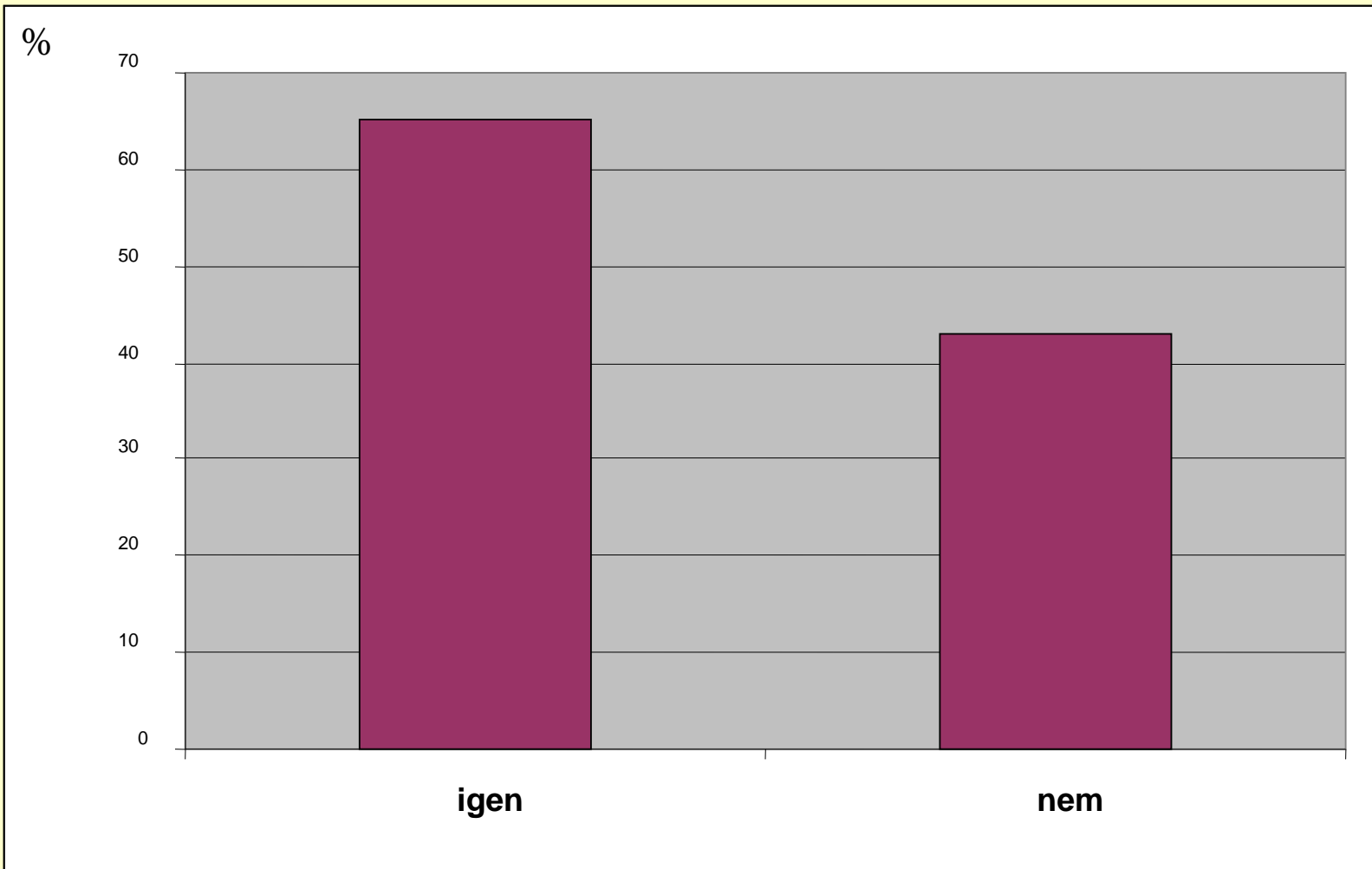
**minden rétegét megszólítja
és felkínálja nevelői,
oktatói jelenlétét.**

Hitoktatás Szerbiában - 2000

- Közoktatásban hittan vagy polgári nevelés
- A hitoktatás sikere a tanár személyiségétől is függ: teológiai-, pedagógiai-, pszichológiai szempont.

A hittan hasznosulása a mindennapi életben - 2004

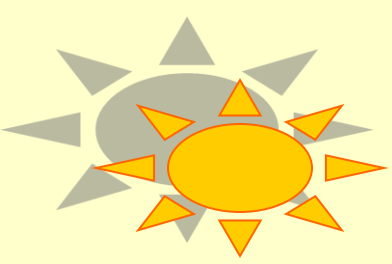

Kárpát-Panel kutatás 2007

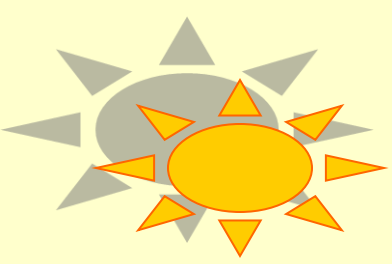
- értékek: pénz, család, vallás, munka, erkölcs
- a vajdasági magyarok fele évente jár misére: 35,5%-a főleg Karácsonykor és Húsvétkor megy el a templomba + akik évente egyszer járnak templomba (20%)
- 3,5% hetente többször; 14,7% hetente, 13,6% havonta jár rendszeresen templomba.
- A válaszadók majdnem 10%-a soha se megy el a templomi misére

Következtetések:

- **etnocentrizmus, apolitizmus** - az előző nemzedék mintáit elutasító, új, sajátos megismerési formákat, értékeket, életmódmintákat kereső viselkedés
- a vajdasági magyarok vallásossága a korábbi évekhez, illetve szüleik nemzedékéhez viszonyítva **növekvő tendenciát mutat**
- ennek oka elsősorban a nemzeti kisebbségi létből adódó **hiányosságok pótlása, a társadalom válságának megélése**

***A fiatalok vallásossága tudatos
jelenség, ami hosszú távon
befolyásolhatja az
egyházközösségek és felekezetek
fiatalítását, és egy egészséges
jövőkép kialakulásához vezethet
Tudni kellene reagálni a fiatalok
elvárásaira!***

Köszönöm a figyelmet!

